

WINTERMARKT?

HA JA? KERSTMARKT!

Een week geleden was ik bij het bekijken van het ‘oorlogsjournaal’ plots in mijn nopjes. De reden was heel simpel, maar voor mij een opluchting. De nieuwlezeres zei: “De kerstmarkt...” In eerste instantie dacht ik: “Dat meisje is haar werk kwijt”, maar bij het tonen van beelden zag ik een bordje met pijl en daarboven ‘autobussen kerstmarkt’ en ik voelde het als een overwinning op de ‘wokkers’; wintermarkt afgevoerd!

Voor velen zal het anders benoemen niet belangrijk zijn maar ik en ik niet alleen vinden dat hele gedoe tijd-, geld- en energieverpilling. Met als reden: generaties tegen elkaar opzetten. “Boelzoekers”, zeggen ze in Gent. Oké, ik moet wat intomen want we zitten in de winterperiode, beter gekend als de kerstperiode; tijd van verzoening en vredelievendheid.

Langs Vlaamse wegen komt men overal winkelcentra tegen waar geamputeerde kerstbomen liggen te wachten op een nieuwe thuis en een trage dood sterven in naam van de vrede. Hun asse zal door de wind ten hemel stijgen en hopelijk het ozongat vullen, hoho.

Ik heb er moeite mee dat er vele miljoenen kerstboomkes gekapt worden, maar kan mij troosten met de gedachte dat wij vinkeniers in een dergelijk straatje zitten. Wij mogen verder spelen met gekweekte vinken, speciaal gekweekte boomkes mogen gekapt worden voor het kerstgebeuren: 1-1. Dat stekelig mormel heeft in de geschiedenis een lange weg afgelegd en werd voor het eerst naar binnen gehaald in de Germaanse en Romeinse tijd.

De ene zag in het eeuwige groen vruchtbaarheid, de andere goddelijkheid en versierde deze met appels en andere prullaria.

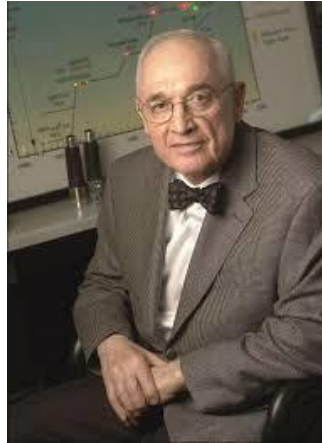
In de middeleeuwen was de kerstboom ook aanwezig in de donkere zalen en verdween dan in de open haard. In de 17de eeuw zetten rijke Duitsers de traditie verder en namen deze ook mee naar de Verenigde Staten. In 1901 probeerde president Roosevelt een verbod op te leggen voor het kappen van kerstbomen uit de bossen, maar zonder succes.

Het duurde zelfs tot 1982 voor er een kerstboom verscheen in het Vaticaan! Vanaf 1883 waren er al kunstbomen te krijgen in de handel maar deze konden het niet halen van de echte... Tot de Chinezen er zich mee gingen bemoeien! Anno 2024 kreeg men in de VS een oproep uit het ruimtestation ISS met de boodschap: "Houston we have a problem, Europe is on fire."

Het antwoord kwam snel: "Don't panic, it's Christmas lights." En gelijk hadden ze want het is buiten proporties.

In ieder dorp, gemeente, stad en aan de huizen branden ontelbare LED-lampjes in alle vormen en kleuren, nog nooit gezien. Voor mij één van de grootste uitvindingen die moest wachten tot 1962 voor erkenning. Nick Holonyak ontwikkelde een led die voor weinig energie veel licht kon produceren.

En toch ging alles nog voor vijftig jaar in de ijskast want de wereldspelers van de klassieke verlichting zagen het als een bedreiging voor hun portemonnee. En dan te weten dat de eerste led werd ontwikkeld in 1907 door de Brit Henry Joseph Round, gevolgd in 1927 door de Rus Oleg Losen Ostravi, maar ook zonder erkenning. Allee, als ge eens wilt uitpakken op het nieuwjaarsfeest over de LED dan is het nu de moment. Wel een spiekbriefke maken want anders gaat de kerstboom uit, hoho.

En dan zeggen dat wij de hele geschiedenis van de kerstboomverlichting hebben mogen mee maken. Eerst de gevaarlijke kaarsjes, gevolgd door de beschilderde gloeilampjes in alle vormen, dan de kleine minilampjes op lage spanning die voor gevloek zorgden als er ééntje de geest gaf en alles on hold zette, vervolgens de halogeentjes die energievreters waren, tot nu de led lampen en lampjes die wat meer kosten maar lang, heel lang zouden moeten branden. Eén voorwaarde: zie waar ge ze koopt en van waar ze komen! Waar heb ik dat nog gehoord?

Maar zoals ieder jaar ben ik een kerstverhaal verschuldigd en dit jaar ga ik terug in de periode tussen de twee oorlogen; de tijd dat de mensen nog tegen elkaar spraken en hulp boden waar nodig.

Want meer was er niet.

Jozef Verplancke, Jef voor de kennissen, vijftig jaar en weduwnaar was al tien jaar de zonderling van het dorp. Hij kwam nog alleen buiten voor zijn werk in de weverij in de stad en voor zijn dagelijks bezoek aan het kerkhof.

Zijn zuster deed zijn boodschappen en voor de rest was hij altijd bezig in zijn lochting of met zijn dieren. En hij had er veel. Naast een hond, konijnen, kippen, vogels, duiven, geiten, en schapen had hij ook een ezel, Flor genaamd. Dat was de enige waar hij tegen sprak en die luisterde en antwoorde met IA-IA. Voor de rest was Jef een 'doof- stomme' zoals men dit vroeger noemde.

Nochtans was hij tot zijn veertig jaar een levenslustige, liefhebbende echtgenoot en vader van zoon Mieleke. En daar lag de reden van zijn 'anders zijn' want tien jaar geleden was de kleinen, die toen vier jaar was, aan het oog van zijn ma ontsnapt en was in de achterlopende Schelde gesukkeld. Ma had nog een poging gedaan om hem te redden maar verdronk mee, een ramp.

Van die dag af was Jozef, Jef niet meer en de pastoor zorgde voor het nekschot door te weigeren dat ze samen een dienst kregen en samen begraven werden. Van die dag af zocht hij geen contact meer met zijn medemens en zette geen voet meer in de kerk. De pastoor keek regelmatig achterom als hij langs de straat liep, hoho. Iedere dag reed hij naar het kerkhof en de twee graven waren juweeltjes. De mensen in het dorp lieten hem met rust, de champetter kneep een oogje dicht als hij zonder licht reed en de facteur bedelde niet om een borrel.

Kerstavond 23 u

Er ligt tien centimeter sneeuw en het is koud.

Jef hoort de dorpingen door het krakende tapijt baggeren naar de kerk. Iets wat ook hij vroeger, voor de dood van zijn gezin, ieder jaar plichtsgetrouw deed. Zijn hart bloedde en om de pijn wat te verlichten ging hij samen met zijn hond - 'Hond' genaamd - de nacht in richting kerk. Zo maar, om het hoofd te ledigen. Eens aan de kerk gekomen zag hij het licht van de vele kaarsen flikkeren door de ramen en hoorde hij het gezang van het vrouwenkoor waar ook zijn vrouw ooit lid van was.

Hij had al spijt dat hij niet thuis gebleven was maar een innerlijke drang maakte zich meester over hem, nog nooit gebeurd. Met de tranen in de ogen zette hij zijn sneeuw wandeling verder.

Plots begon 'Hond' te blaffen, liep naar een huisportaal en bleef stokstijf staan gelijk een echte jachthond (wat hij zeker niet was, meer een 'stratjé'). Jef ging kijken en zag daar een hoogzwangere vrouw zitten die weende en om hulp vroeg. Ze zei dat ze Marie heette en op het punt stond om te bevallen.

Teveel ineens voor Jef, maar hij draaide zijn knop van tien jaar geleden om en dacht na: de vrouw moest bevallen, de vroedvrouw moest erbij zijn maar die zat in de kerk, de vrouw dragen was te gevaarlijk in de sneeuw... Dus hij besloot zijn ezel te halen, de Flor.

Als een volleerde langlaufer spoedde hij zich naar huis en kwam terug met Flor die 'n een kilo wortels beloofd was. De onbekende zwangere vrouw nam plaats op de brede rug en samen trokken ze naar... de kerk. Want iedereen was daar. Jef moest op zijn tanden bijten om de deur open te zwaaien. Maar nood breekt wet.

Een luide 'OOOOH' vulde de kerk toen Jef, nu terug Jozef, Marie, nu Maria, Flor de ezel en Hond de hond de middengang binnen kwamen.

De pastoor dook al weg achter de misdienaars, de nonnen braken het wereldrecord 'kruistekens maken', de rest keek verdwaasd toe. De vroedvrouw die in het koor stond had het door en leidde de hoogzwangere naar de sacristie. Een paar nonnen gingen mee en Jef bleef aan de deur staan. Net zoals hij veertien jaar geleden aan zijn slaapkamerdeur deed. Was dit een teken uit de hemel ?

Iedereen dacht een wonder gezien te hebben: Jozef, Maria, de ezel en het kindeke nog in de verpakking. De pastoor zette de fles miswijn aan zijn mond, dronk zich moed in en ging sorry zeggen tegen Jef. Maar deze had alleen oren naar wat daarbinnen gebeurde. En ja, het gebeurde.

Plots vulde het geween van een baby de kerk. De pastoor strompelde de preekstoel op en zei: "Het is een jongen, een misdienaar, hoera!?"

Het was gedaan met de middernachtmis en iedereen had een mirakel meegemaakt. Moeder en kind gingen mee met Jef naar zijn huis en bleven daar inwonen want Marie was haar huis uitgezet door haar ouders omdat ze zwanger was van de zoon van de baron - normaal in die tijd - en ze zwierf al een paar dagen rond.

Jef zijn knop bleef op 'veertien jaar eerder' staan en hij was weer een levenslustige man. Van het één kwam het ander en het kerstjongentje dat de

naam... kreeg (allee, ze noemden hem Mieleke maar iedereen zei 'Jezus', tot groot ongenoegen van de pastoor), wel, die kreeg nog een zuske.

Flor den ezel mocht ieder jaar in de kerststal staan naast de kerk en 'Hond' mocht in de kribbe liggen tot kerstnacht.

U ziet het, Kerstmis had altijd iets magisch en dat ook zal blijven hebben. Het moet een voorrecht blijven dat iedereen openlijk voor zijn levensvisie mag uitkomen en de symbolen mag bewaren en doorgeven.

Ik zit nog altijd te wachten tot er iemand zijn 700 aan mij doorgeeft en dan zal het nog eens sneeuwen, hoho.

Aan iedereen een zalige Kerst toegewenst en veel plezier rond de kersttafel en kerstboom. En vooral veel plezier op de kerstmarkt.

En moest ge daar een zwarte piet tegenkomen, arm in arm met een kerstman, dan hebben die aan de 'glühwein' gezeten.

Lucien van GENT

(bronvermelding fotomateriaal: <https://www.google.com/search>)